

Epistola Jo. gerson ad fratrem

Johānes cancellarius parisiē. Germano

suo charissimo Johanni ordinis celestinoꝝ. Inclinat cor meū vel curiositas/vel vanitas/vel vt pie pfido charitas illius cui dixi cor meū: deus cordis mei et pars mea deus ī eternū/et mihi describere arma/scutū cordis et fidei/quale militiā mihi necessariā et accōmodā figuraret p p̄senti vita. que teste Job. est militiā boīs sup terrā. Deditatus sum cū corde meo plurima. Tandē ascendit mens in hūc affectū cordis/et sibi ipsi cor alatur et ignitū signatū signo thau aureo/poneret in etheris saphirini medio/radiātibz illic aureo colore/sole/luna et stellis/quatinus ego pegrinus et aduena (sic enī Gerson interpretatū significat) assidua meditatioē recordaret vbi celestis pegrini pauli. Nostra ouersatio in celis est. Nec me p̄sus fessellit hec medicatio cordis/dū illud tu dñe dilatastī. dū libero ens d̄ corde fit vno viuus et efficax. q̄ ad sensus nūc allegoricos/nūc morales/nūc anagogicos fructuosissima iocūditate trahi p̄t/et ingit insonet illud ecclie: Sursum corda: Hoc tibi germane significare volui/ q̄ p̄ors es pegrinatiōis mee/ tibi meū et mihi tecū d̄ esse cor vñū/ et aña vna/ quatinus edificatiōis huius nō ingrate/ p̄iceps esse velis/ q̄ scies et potens/ cooperāte illo q̄ cor regis et hoim inclinat q̄ cūq̄ voluerit/ q̄ finxit sigillatim corz da cor. In q̄ bene vale feliciter et euola. Scriptū p̄stante p̄ma Januarij. 1416.

Hic precor iste quis est qui carmina condit ista
Gratia nomen ei cognomen et aduena fecit
Esse peregrinus signis agnoscitur aptis
Assiduum dextro sartum dependet ab armo
Ad latus oppositum. celsum caput orbicularis
Pillens obnubilit: soles quo pellat et imbres
A vultu infestus. baculusq; teres regit artus
Ferreā cui cuspis. munitur sua coturno
Scutum leua gerit: saphiro celo ve sereno
Concolor. hic auro septem radiare planetas
Inspiceres. medio cor pennatum velut ignis
Emicat. et thau rutilo sibi signat in auro
Egide protectus hac hostica tela retundit
Nec caret angelico duce: sed caro visibus obstat
Sedulus hunc catulus et thobiam comitatur
Gerson origo fuit. dat cancellarius almo
Lustris quinque gradus studio tibi parisioum

Cōpendiosa laus io

bannis de gerson Cancellarij parisiensis.

Hobannem d̄ Gerson parisiē. quondam studij cancellariū. si quis doctore xpianissimū vocet/ is certe videbit eius merito ac dignitati nō impertinens nomen. inde sentem vt titulū attribuisse. Si enī auctor

xpiani nominis xp̄c. finem et p̄summatiōnem legis sue dilectiōe p̄stituit/ si leue et sacramētis paucis astrictū iugū posteris suis imposuit. si pharisaeū illud paternarū traditiōnū onus a suorū humeris excussit: quis obsecro sine doctores legis hui⁹ xpianā agnominatiōne iustius sortietur Johanne d̄ Gerson? qui operosa et pia industria p̄ omnē etatē in litteris sacris v̄satus: omne studiū in id p̄tulit. ei soli operā impendit: vt xpianis qui succedentib⁹ sub inde: multiplicatisq; p̄ceptis hominū: ac innumera viuendi varietate p̄posita: inextricabili

Compendiosa laus Johannis Gerson

ferme conscientie labyrintho circūerrare viderent: et egrediendi ex hoc callē nutū faceret: et planā securā ac regiā dilectōis xpianae viam quenā eēt luculentissime demonstraret. **P**lane si q̄s forte dubitatio: de hoc fuerit. huic nulla probatio certius p̄suadebit vt q̄ p̄missa sūt credāt. q̄ si sepe et attentē leget: q̄ plurima post se reliq̄t cancellariū ingenij ac doctrine sue monimēta. **I**nuenit etem nō herentē in curios ambagibus nō in vana subtiliū ostētiōe sollicitū. neq; affectatiōe exq̄site nouitatis turgentē. s; is insufficientē t̄m̄ō: que cognitiū necessaria. et ope salubria i p̄satis doctoribus dephēdebat. q̄ p̄fecto ad vsūm n̄oz t̄m̄. et ad mores in q̄bus xpiana vsat̄ resp̄blica. tā scite applicauit et accōmodauit. vt nihil clarū nihil certius hoies n̄ri legere possint. p̄ q̄d ab hac misera p̄plexitate: tū in mult̄ alijs: tā p̄sertim in varietate legū humanarū: q̄ nūc obligātes nūc abolite asserūt. nō nūc vtunt̄ in dubiū. sese tuto doceāt euoluere. **U**n̄ factū ē vt q̄ soli vtilitati p̄rimi scribendo studeret nulla affectiōe p̄uata alicuius et doctoribus q̄ eū p̄cesserant singularit̄ diceret. **Q**uānis em̄ ex his q̄ celebres erāt ne minē ignorauerit. eoz t̄m̄ q̄s nō respuit ecclesiam. nec aliquē vsq; q̄q; refutauit. nec cui q̄ sese vbilibet obnoxii p̄stituit imitatorē s; velut ap̄is argumentosa singulorū depastus dulcorē. quē ex eo potissime sapiebat. si q̄d naturalē aut diuinā legē sincerius redoleret. fauū p̄spiciū ordinatissimū suauissimūq; p̄terebar. **I**ōge p̄fecto alienus ab eoz sensu q̄ doctore fauore p̄bat. et quibus nō tā p̄specta vitas q̄ eiusdē p̄fessōis p̄uicatio sectādi alicui⁹ necessitate imponit. **N**ec q̄dē in scholastica theologia. **I**n mystica v̄o q̄ ita ē xpianorū vt autore Dionysio: solis sit xpianis cōcessa: quātus fuerit **J**ohānes d̄ gerson. q̄ clarus. q̄ copiosus. q̄ iuste xpiani agnomen p̄meruent. ex scriptis suis aduertū māifestissime p̄t. **S**tudiose siq̄dē curauit: quēadmodum de seip̄o plurib⁹ in locis testat̄. theologiā mysticā cū scholasticā cōcordare. **U**el q̄d onderet scholasticis doctrinis illā nō eē aduersam. **U**el q̄d oēs q̄ crudis solūmō speculatiōibus deū inuestigāt ad experimentalē eius gustū iuitaret. ad quē se; tāq; ad margaritā p̄-

ciosam et future beatitudinis p̄libationes oēs xpiane p̄fectiōis amicos anbelare docebat eo certe efficacius q̄ et ip̄e nō mō doctus v̄bo. s; et vsu pitus i ea re fuerat. **N**isi em̄ gustass; q̄ suauis ē d̄ns. nūq; t̄le aliq̄d q̄d melius p̄cipi q̄ dici p̄t. tā dilucide tā si gnate tāq; copiose declarare potuiss;. **N**ec mirū sane. **N**ā vt d̄ vita q̄s sua nō nihil asserat. ab inuēte etate p̄ parētes ad dei amorē allectus extitit. q̄s ip̄os pietate i deū nō medio cri arsisse: indicio sūt liberi fere oēs deo dicari. **A**dor tradit⁹ bonis artibus in parisiēsi gymnasio ita se exercuit vt p̄ficiēte cū t̄pe pitia et integritate: oim̄ illic theologia p̄ficiētū t̄pe suo lōge eminentissimus h̄et et eēt. **S**ingulari p̄fecto gloria vicisse p̄ficeses i eo in q̄ ip̄i ceteri studijs oibus sp̄ p̄stitūss;. **U**el multo laus ap̄ior: et imēns; fere p̄coniū eius ab his p̄surgit: q̄ adhuc ne meminim⁹ q̄dē. **Q**ue q; illustriorē dicēdi ornatū depofcunt alijs. et alij loco durimus refuāda. **Q**uis em̄ breuib⁹ cōplecti poss;: accuratissimā p̄udētā / labore fortissimū. modefissimā p̄silia. feruentissimū zelum. quē inde fessus adhibuit p̄ sedādo et vntēdo illo turbulētissimo scismate q̄ etas illa q̄tiebat. **Q**uis legatiōes suas mira q̄ uitate et pitia obitas: satis digne cōmemorare possit: q̄s p̄ frācorū rege: eccia galliana. et vniuersitate p̄fisiēsi. tū plerūq; alias: tū p̄cipue ap̄d celeberrimū illō xpiani p̄p̄ti ḡniale p̄ciliū p̄stātiēse grauit̄ admistravit. **I**llic etem diligētia incredibili. sanissima doctrina et vehemētissima vi dicēdi. q̄bus p̄ies monuit. p̄firmavit et q̄d factū op̄ eēt aptissime mōstravit. t̄m̄ effectū p̄ cōi pacis q̄ a tota xpiana rep. exulabat recōciliatiōe vt non min⁹ necessari⁹ fuisse videat̄ illi sue calamitose tēpestati. q̄ olim gloriofissim⁹ doctor: **A**ugustinus etati sue pelagianorū herese p̄tamiatē. **E**rat et tractatus et orōnes ei⁹ in eā rē plurie q̄ min⁹ necē sit adducere multa ad hec cōprobāda. **Q**uare silentio p̄tereāt reliq;. si vno v̄bo p̄suasū fuerit **J**ohāne de gerson enidētissimo ituitū v̄itate p̄sperisse et nō miori p̄stāna ac fortitudine p̄spectā turatū fuisse. **A**d eā siq̄dē sensus puritate et simplicitate cordis deuenerat vt velut e sereno pacatoq; aere despicere et cōtueri valeret oia q̄ sub se turbida

Tituli operum Berfonis

passionibus? et ignorantie nube obducta in ceteris agebat. Itaque expeditissimus et resolutissimus erat in vero cognoscendo. In defendendo autem quod firmus quod impugnetur fuerit: vel hoc enim argumento nobis sit. quod post gravissimas altercationes quibus et ipugnatorum res vitari et fidei et preceptorum dei coram sacrosancto palio certauerat. principis etiam potentissimi odium non vitus. velut alii Chrysostomus aut Athanasius ipsum tandem exitum molestem ipsam propter non detrectant. **O** virum vere fidus. Tu ea qua se pellunt ceteri vitare etiam in exilio perquis. Tu te ipsum iniuria et preceptum manus afficere vitare. Tu vel in nomine tuum laudem ubi pas. Berfon enim aduenam significat. Tu ipse christi quod vitare testimonium daret nullum tormentorum genus expavit. cur et factus fuerit imitator. cur non merito tuo maximo eius cognominacione adipiscaris. Quia ob hoc honorantur doctores alii quosque episcopi theo suo. **V**icari hunc secus ille seraphicus magnus iste irrefragabilis alii. **S**ubtilis solennis illuminatus. vel quod dicitur per merito suo quosque vocat. **I**uste quod et bene. **S**unt etiam **V**icari obsecro Johanne quod de Berfon non fraudandi laude sua. **V**icari christianus doctor appellat. **I**s cuius primo doctrina ad christi meras tradiciones omnem nostram assertionem preterit meritum. Cuius deinde studium per manere christi operationi propter quam in modum venerat testimonio. **I** vitare inextinguibile fuit additum. Cuius postremo vite conclusio tanta analogice et vere christiane preterlatio dulcedine et amore flagrant: ut velut cignus modulato carnicorum carmine more suscipies in felice familia christi quem docuerat. pro quod certauerat: et quem totum vitare deiderauerat non imento in eterna beatitudine receptus esse credat. **P**lura possent alia in laudem huius christiani doctorum an neci quod alii episcopi archiepiscopi lugdunenses et fratrum sui perous celestinoz per capi per quod ad finem huius operis hunc. **E**x passim plura se se obijciunt laude et honore digna studiosis scriptorum eius: quibus et hec pauca quod permissa sunt danius intelligi per. **H**uius itaque vilissimi doctoris tractus et opera quod colligi poterunt etiam non sine singulari labore: in hoc volumine castigat ad modum impressa fuerit. **Q**uod tribus sane partibus si cui libuerit. per

terit secerni. **E**x prima pertinet ea quod et fide et ecclesie regimine et circa ea errores concernunt. **S**ecunda complectitur ea quod ad morales traditiones pertinet. **T**ercia mystice theologie accommodata subiungit. hunc autem partium ordine non esse in communi sed septuaginta sacre peritus conveniatur apte intelligit: si quis bonam vitam in libello perducto et artium ad theologia in quanto volumine leget. **I**n hoc autem opera licet non nulla sint quod Johannis de gerson non esse visum sicut est tractatus per peruetarios. **S**. augustini. **C**opiedium theologie. primo de precepto. et si quod plures repiant tamen quod auctor alius non patebit id loco suo perstitit. **A**lij autem tractatus quod sibi non quod tribuunt. sed tamen auctore certum habent. **U**t libellus de precepto modicum que constat a quodam thoma canonico regulari editum et plures alij non sunt operibus suis inserti. **E**x nonnulli ad finem operis per perimitate materiarum subiuncti.

Annotatio titulorum

operum doctoris christianissimi Johannes de Berfon cancellarij parisiensis. eo ordine quod in hoc volumine sese persequunt. quod tribus partibus distingui poterit: ponunt. **P**rimo tituli per meptis. quod tractatus potest esse ecclesiastica et fide potissime per ceteros complectitur.

O laude scriptorum	i.	A
O mnium et quatuor sine monothesseron/post	i.	K
O de prete ecclesiastica. i. V. A. D.		
S ermo pro viagio regis romanorum.	2	E
D e austeribilitate pape ab ecclesia	3	F
D e modo se habendi rpe scismatis	3	E
S cismata quot fuerunt	3	I
D eclaratio defectu vinorum ecclesiasticorum	5	A
D e unitate ecclesiastica	4	A
D e statibus ecclesiasticis	4	I
D e modo vivendi omnium fidelium	4	R
S ermo de signis ruine ecclesie	4	E
D e scismate quidam tractatus	5	E
D e scismate alius tractatus	5	H
D e concilio generali unius obedientie in scismate	5	D
C oncilij constantiensis decretum frequens post	5	A
S ermo in die circuncisionis coram papa apparuit	5	X